

Avdelning
Analysavdelningen
Handläggare
Magdalena Inkinen
08-563 085 40
magdalena.inkinen@uk-ambetet.se

Datum/ löpunummer 2013-12-03 / 11

Universitetskanslersämbetets statistiska analyser är en av formerna för att löpande redovisa utvecklingen inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt på forskarnivå. Analyserna innefattar även utvecklingen inom personalområdet och högskolans ekonomi.

Trenden med sjunkande prestationsgrader har stannat av

Den genomsnittliga prestationsgraden för samtliga helårsstudenter läsåret 2010/11 var 79 procent, vilket är något högre än läsåret 2009/10. Det innebär att de senaste årens trend med sjunkande prestationsgrader har stannat av, åtminstone tillfälligt. På fristående kurser på distans fortsatte dock studenternas prestationsgrader att sjunka även det senaste läsåret. Inom alla studieformer och på nästan alla program är prestationsgraden högre för kvinnor än för män.

Prestationsgrad är ett mått på genomströmning som visar i vilken utsträckning studenterna tar de poäng de är registrerade för ett visst läsår. Våren 2013 lanserade Universitetskanslersämbetet (UK-ämbetet) ett individbaserat mått på prestationsgrad som innebär att de poäng studenterna har tagit följs upp för registreringsterminen och de tre efterföljande terminerna (se *Nytt mått tydliggör bilden av sjunkande prestationsgrader*, statistisk analys 2013/2).

Sedan dess har det kommit nya uppgifter som avser helårsstudenter som var registrerade läsåret 2010/11 och deras avklarade poäng till och med höstterminen 2012. Dessutom har statistiken om prestationsgrader korrigerats under hösten 2013. Uppgifter om nybörjare, registrerade och helårsstudenter på grundnivå och avancerad nivå var tidigare något överskattade för läsåren 2006/07–2011/12, vilket beror på att studenter som gjort tidiga avbrott i studierna oavsiktligt inkluderats i statistiken. Det innebär att de uppgifter om prestationsgrader som UK-ämbetet publicerade våren 2013 var något underskattade.¹

I den här analysen presenteras de senaste uppgifterna om prestationsgrader. Uppgifterna i analysen avser helårsstudenter, det vill säga registrerade studenter omräknade till helårsekvivalenter. Helårsstudenterna och deras prestationer följs upp från och med läsåret 2004/05 och till och med läsåret 2010/11. Prestationsgraden beskrivs på totalnivå samt uppdelat på program/fristående kurser, campus-/distansutbildning, program samt lärosäte. En uppdelning på kön görs genomgående i analysen och i vissa avsnitt görs även en uppdelning på ämnesområde samt inresande och svenska studenter.

Prestationsgraden ökade något för helårsstudenter läsåret 2010/11

Lsåret 2010/11 fanns det drygt 310 000 helårsstudenter vid svenska universitet och högskolor, varav 58 procent var kvinnor och 42 procent var män. Den genomsnittliga prestationsgraden för dessa studenter var 79 procent. Det innebär att helårsstudenterna läsåret 2010/11 tog 79 procent av de poäng de var registrerade för inom fyra terminer.

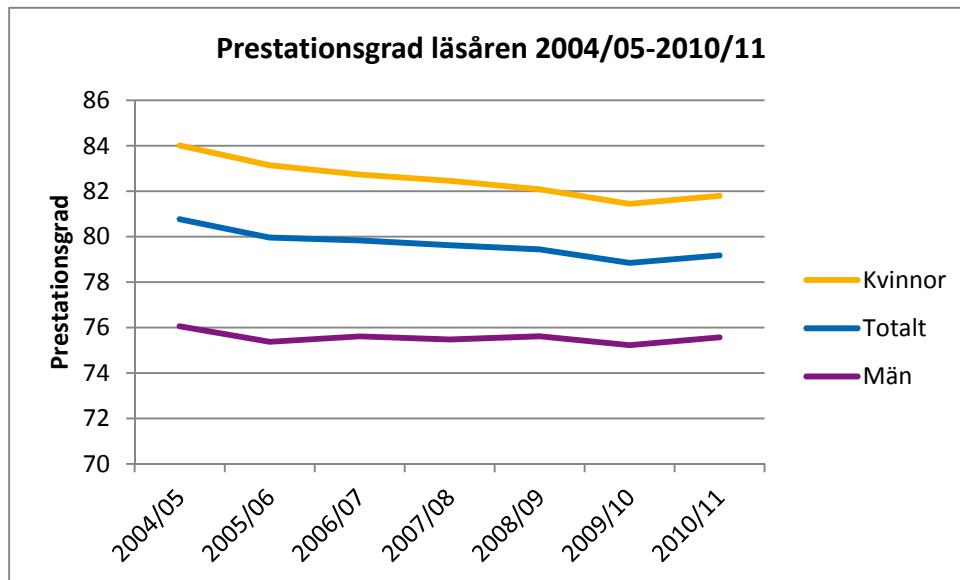
¹ På totalnivå underskattades prestationsgraden med som mest 1,2 procentenheter mellan läsåren 2007/08 och 2009/10. Samtidigt överskattades de uppgifter som rör minskningen av prestationsgraden över tid. De trender som beskrevs av UK-ämbetet (se statistisk analys 2013/2) gäller dock fortfarande – att prestationsgraden sjönk för helårsstudenter under perioden 2004/05–2009/10 och att minskningen i första hand gällde kvinnor och helårsstudenter på fristående kurser på distans.

Datum
ÅÅÅÅ-MM-DD

Reg.nr
123456789

Jämfört med helårsstudenterna läsåret innan var det en knapp ökning med 0,3 procentenheter. Därmed upphörde den tidigare trenden med sjunkande prestationsgrader som har gällt under perioden 2004/05-2009/10, då den genomsnittliga prestationsgraden sjönk från 81 till 79 procent.

Figur 1. Prestationsgrad för helårsstudenter läsåren 2004/05-2010/11 uppdelat på kön. Notera den kapade skalan på y-axeln.

Kvinnor har i genomsnitt en högre prestationsgrad än män. Bland helårsstudenterna läsåret 2010/11 hade kvinnor en prestationsgrad på 82 procent, vilket kan jämföras med 76 procent för männen. För både kvinnor och män ökade prestationsgraden något – med 0,3 procentenheter – jämfört med läsåret 2009/10. Innan dess sjönk dock prestationsgraden under flera års tid för både kvinnor och män – och kvinnornas prestationsgrader sjönk mer än männens. Läsåren 2004/05-2010/11 sjönk kvinnornas prestationsgrader med 2 procentenheter och männens med en halv procentenhet.

Prestationsgraden är högre på program än på fristående kurser...

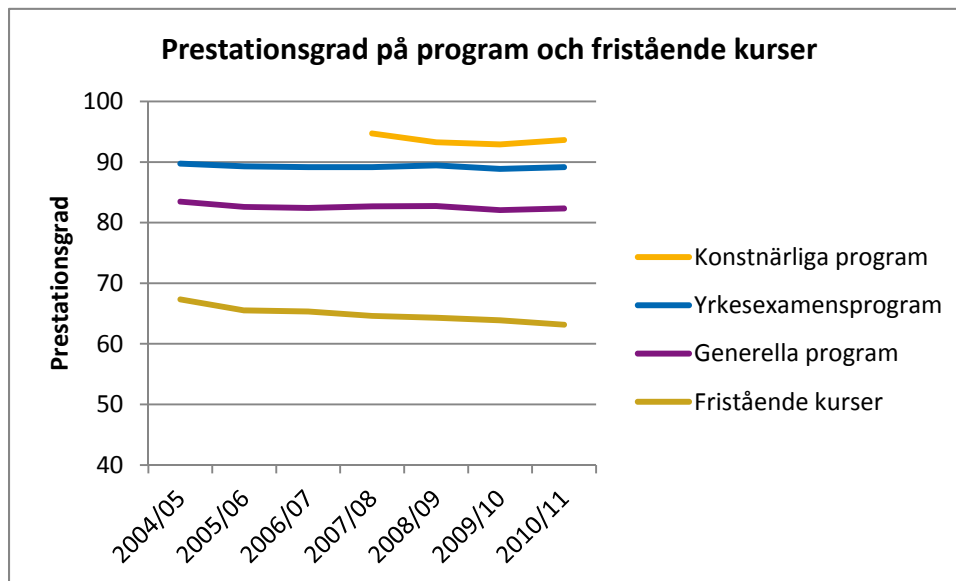
Nästan 70 procent av alla helårsstudenter studerade på program läsåret 2010/11 och drygt 30 procent på fristående kurser. Ungefär 40 procent av samtliga helårsstudenter var registrerade på yrkesexamensprogram, 27 procent på generella program och mindre än en procent på konstnärliga program. Kvinnor var i majoritet på både program och fristående kurser. Högst andel kvinnor fanns det på yrkesexamensprogram där 61 procent av helårsstudenterna var kvinnor läsåret 2010/11.

Studenter på program har i genomsnitt en högre prestationsgrad än studenter på fristående kurser. När det gäller helårsstudenterna läsåret 2010/11 var prestationsgraden 94 procent på konstnärliga program, 89 procent på yrkesexamensprogram och 82 procent på generella program. Det kan jämföras med 63 procent på fristående kurser. Sett över en längre tidsperiod har prestationsgraden sjunkit på både program och fristående kurser. För studenter på fristående kurser sjönk prestationsgraden med 4 procentenheter under

Datum
ÅÅÅÅ-MM-DD

Reg.nr
123456789

perioden 2004/05-2010/11. Motsvarande minskning för studenter på program var omkring 1 procentenhet. Mellan läsåren 2009/10 och 2010/11 framträder dock en delvis annan bild. Då sjönk inte längre prestationsgraden genomgående för all utbildning utan utvecklingen varierade mellan program och fristående kurser. För studenter på program ökade prestationsgraden något jämfört med läsåret 2009/10. För studenter på fristående kurser sjönk däremot prestationsgraden med knappt 1 procentenhet.

Figur 2. Prestationsgrad för helårsstudenter läsåren 2004/05-2010/11 uppdelat på program och fristående kurser. Notera den kapade skalan på y-axeln.

Kvinnor har en högre prestationsgrad än män på både program och fristående kurser. Läsåret 2010/11 var könsskillnaden störst bland helårsstudenter på generella program där kvinnor hade en prestationsgrad på 86 procent jämfört med 78 procent för män. Samtidigt har prestationsgraden sjunkit mer över tid för kvinnor än för män på både program och fristående kurser.

...och högre på campus än på distans

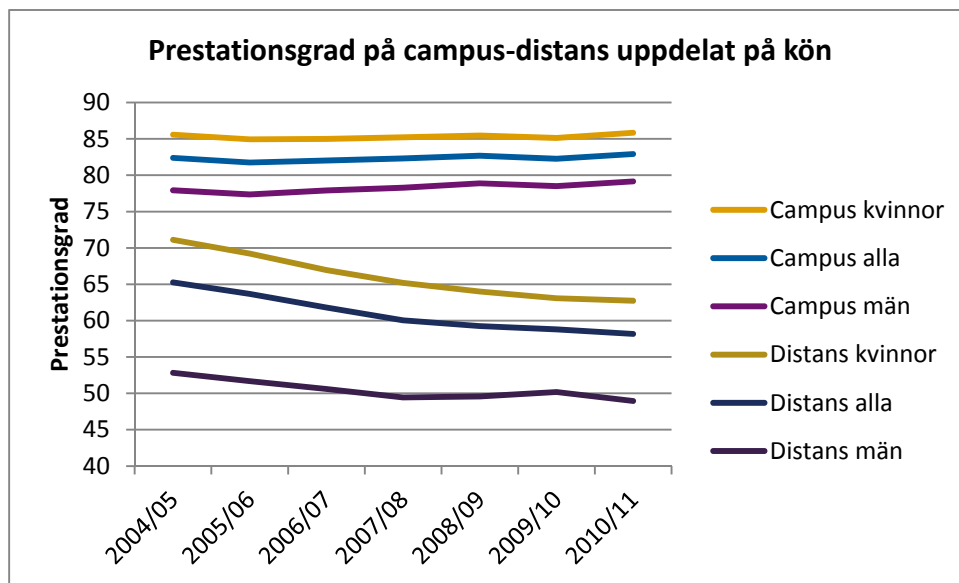
Läsåret 2010/11 var 85 procent av alla helårsstudenter registrerade i utbildning på campus medan 15 procent var registrerade i utbildning på distans. Kvinnor är i majoritet både inom campus- och distansutbildning. Störst andel kvinnor finns det inom utbildning på distans – 67 procent av helårsstudenterna var kvinnor och 33 procent var män läsåret 2010/11. Inom campusutbildning var 56 procent av helårsstudenterna kvinnor och 44 procent var män samma läsår.

Prestationsgraden är avsevärt högre bland studenter i campusutbildning än den är bland studenter som studerar på distans. Den genomsnittliga prestationsgraden för campusutbildning var 83 procent för helårsstudenter läsåret 2010/11, vilket kan jämföras med 58 procent för distansutbildning. Inom distansutbildning har prestationsgraden dessutom sjunkit över tid medan den istället har ökat något inom campusutbildning. Under perioden 2004/05-2010/11 sjönk prestationsgraden för helårsstudenter som var registrerade på utbildning på distans med 7 procentenheter, från 65 till 58 procent. För

Datum
ÅÅÅÅ-MM-DD

Reg.nr
123456789

helårsstudenter på campus ökade istället prestationsgraden med en halv procentenhet under samma tidsperiod. Samma utveckling gäller för det senaste läsåret – mellan läsåren 2009/10 och 2010/11 sjönk prestationsgraden för helårsstudenter på distans medan den ökade något för helårsstudenter på campus.

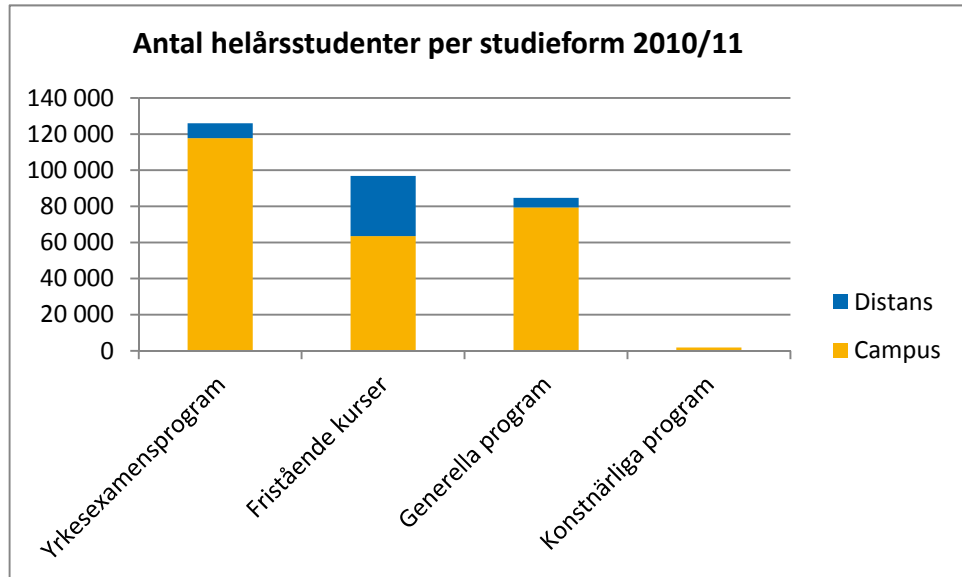
Figur 3. Prestationsgrad för helårsstudenter läsåren 2004/05-2010/11 uppdelat på campus-distansstudier. Notera den kapade skalan på y-axeln.

Prestationsgraden är högre för kvinnor än för män och det gäller både campus- och distansutbildning. Lsåret 2010/11 var könsskillnaden störst inom utbildning på distans där kvinnorna hade en prestationsgrad på 63 procent jämfört med 49 procent för männen. Sedan läsåret 2004/05 har dock prestationsgraden sjunkit mer för kvinnor än för män inom distansutbildning – med 8 procentenheter för kvinnor och 4 procentenheter för män.

Lägst prestationsgrad på fristående kurser på distans

Prestationsgraden varierar ytterligare om program och fristående kurser kombineras med campus- respektive distansutbildning. Som framgår av figur 4 är distansutbildning i särklass vanligast på fristående kurser. Lsåret 2010/11 var 34 procent av helårsstudenterna på fristående kurser registrerade på distanskurser läsåret 2010/11. På generella program och yrkesexamensprogram studerade 6 respektive 7 procent på distans läsåret 2010/11 och på konstnärliga program fanns det inga distansstudenter alls. Kvinnor var i majoritet inom samtliga studieformer och det gällde särskilt utbildning på distans. Störst var skillnaden på yrkesexamensprogram på distans där 85 procent av helårsstudenterna var kvinnor och 15 procent var män läsåret 2010/11.

Datum
 ÅÅÅÅ-MM-DD

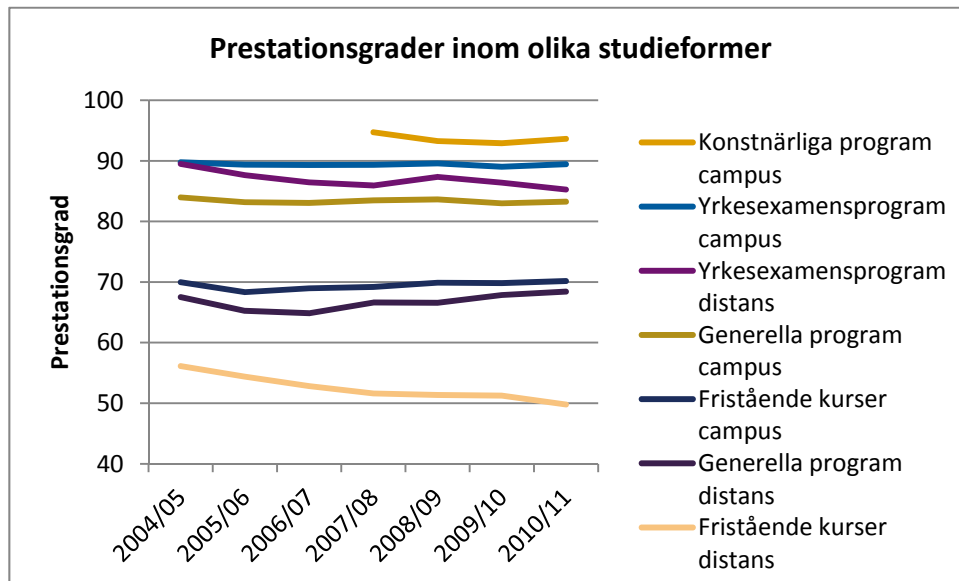
 Reg.nr
 123456789

Figur 4. Antalet helårsstudenter läsåren 2004/05-2010/11 uppdelat på studieform.

Figur 5 visar att prestationsgraden läsåret 2010/11 var allra högst för studenter på konstnärliga program på campus med 94 procent. Näst högst var prestationsgraden på yrkesexamensprogram – 89 procent för campusutbildning och 85 procent för distansutbildning – följt av generella program på campus med 83 procent. Därefter följer fristående kurser på campus och generella program på distans, där prestationsgraden för helårsstudenter läsåret 2010/11 var 70 respektive 68 procent. Allra lägst är prestationsgraden på fristående kurser på distans. För helårsstudenter på fristående kurser på distans läsåret 2010/11 var prestationsgraden 50 procent.

Det är också på fristående kurser på distans som prestationsgraden har sjunkit mest över tid – med 6 procentenheter sedan läsåret 2004/05 och med 1,5 procentenhet det senaste läsåret. Prestationsgraden sjönk även på yrkesexamensprogram på distans, med 4 procentenheter mellan läsåren 2004/05 och 2010/11 och med 1 procentenhet det senaste läsåret. På generella program på distans har istället prestationsgraden ökat med 1 procentenhet sedan 2004/05 och ökningen gäller även det senaste läsåret. När det gäller övriga studieformer har prestationsgraden förändrats relativt lite över tid – med 1 procentenhet eller mindre.

Datum
 ÅÅÅÅ-MM-DD

 Reg.nr
 123456789

Figur 5. Prestationsgrad för helårsstudenter läsåren 2004/05-2010/11 uppdelat på studieform. Notera den kapade skalan på y-axeln.

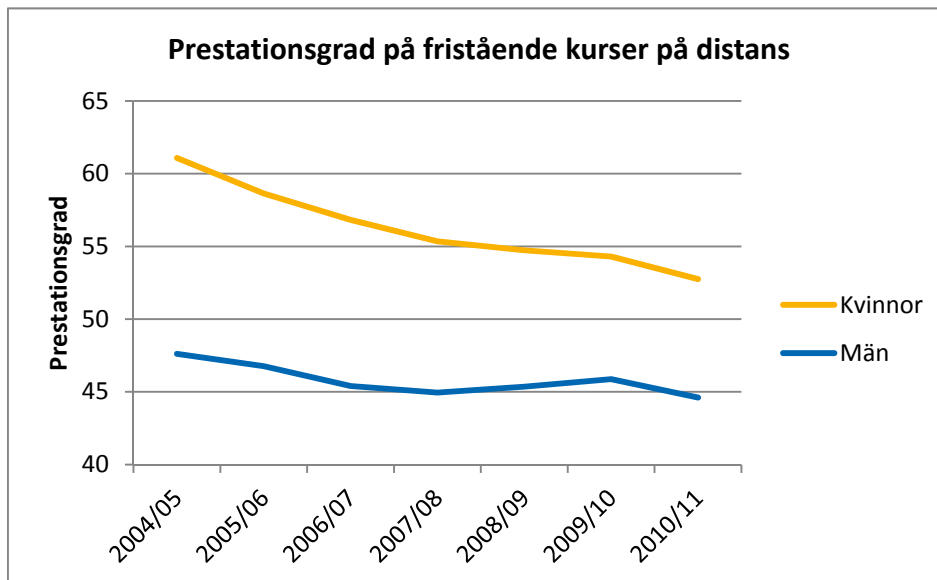
Prestationsgraden är högre för kvinnor än för män inom samtliga studieformer. Skillnaden var störst på yrkesexamensprogram på distans (88 procent för kvinnor och 71 procent för män) och på fristående kurser på distans (53 respektive 45 procent). Minst var skillnaden på konstnärliga program (94 respektive 93 procent).

Fristående kurser på distans – lägst prestationsgrad inom teknik

Så här långt kan vi konstatera att prestationsgraden är allra lägst – och att den dessutom sjunker – på fristående kurser på distans. Det är därför intressant att undersöka denna studieform lite närmare. I antal räknat fanns det drygt 33 000 helårsstudenter på fristående kurser på distans läsåret 2010/11. Antalet helårsstudenter inom denna studieform har ökat med nästan 80 procent mellan läsåren 2004/05 och 2010/11 – i början av perioden var antalet 18 600. Av helårsstudenterna på fristående kurser på distans läsåret 2010/11 var 64 procent kvinnor och 36 procent män.

Som vi såg ovan har kvinnor en högre prestationsgrad än män på fristående kurser på distans. Sett över en längre tidsperiod har prestationsgraden dock sjunkit mer för kvinnor än för män inom denna studieform. Mellan läsåren 2004/05 och 2010/11 sjönk prestationsgraden för kvinnor med 8 procentenheter och för män med 3 procentenheter. Det senaste läsåret utjämnades dock skillnaden mellan könen. Då sjönk prestationsgraden med 1,5 procentenhet för både kvinnor och män.

Datum
 ÅÅÅÅ-MM-DD

 Reg.nr
 123456789

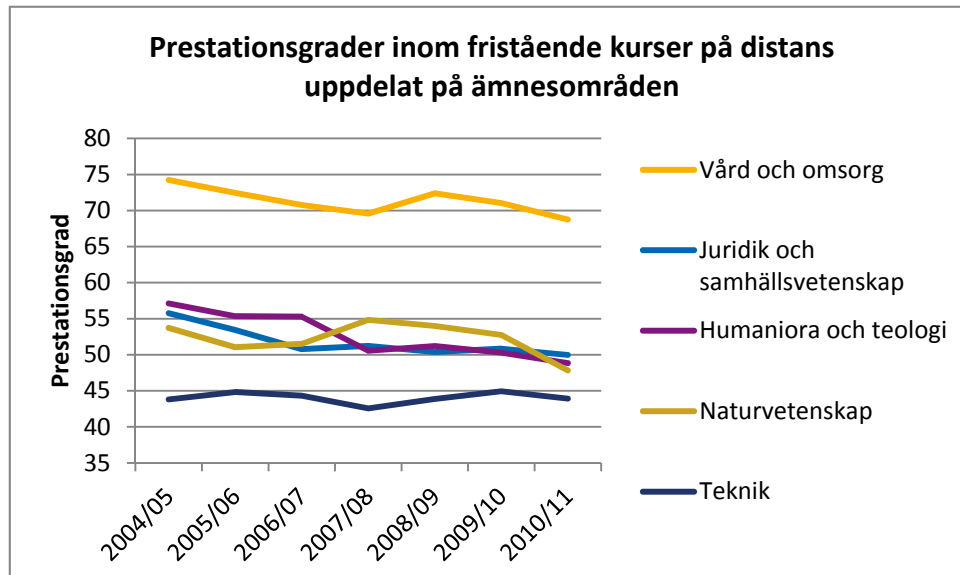
Figur 6. Prestationsgrad för helårsstudenter på fristående kurser på distans läsåren 2004/05-2010/11 uppdelat på kön. Notera den kapade skalan på y-axeln.

Prestationsgraden varierar också mellan olika ämnesområden. Den största andelen helårsstudenter inom fristående kurser på distans finns inom områdena juridik och samhällsvetenskap samt humaniora och teologi. Läsåret 2010/11 fanns 44 respektive 30 procent av helårsstudenterna inom dessa områden. Därefter följde teknik med 10 procent, naturvetenskap med 9 procent samt vård och omsorg med 3 procent. Inom medicin och odontologi, konstnärligt område samt övriga områden fanns mellan 1 och 2 procent av helårsstudenterna.

Figur 7 visar prestationsgraden för de ämnesområden som hade fler än 1000 helårsstudenter läsåret 2010/11. Det framgår att prestationsgraden var högst bland studenter inom området vård och omsorg med 69 procent. Därefter följde områdena samhällsvetenskap och juridik med 50 procent, humaniora och teologi med 49 procent och naturvetenskap med 48 procent. Lägst prestationsgrad hade studenter inom teknikområdet med 44 procent.

Sedan läsåret 2004/05 har prestationsgraden på fristående kurser på distans sjunkit inom alla ämnesområden. Mest har prestationsgraden sjunkit för helårsstudenter inom området humaniora och teologi, som minskade med 8 procentenheter mellan läsåren 2004/05 och 2010/11. Därefter följer de tre områdena naturvetenskap, juridik och samhällsvetenskap samt vård och omsorg där prestationsgraden har sjunkit med mellan 5 och 6 procentenheter vardera. För helårsstudenter inom området teknik har prestationsgraden sjunkit med 1 procentenhet under samma period.

Datum
 ÅÅÅÅ-MM-DD

 Reg.nr
 123456789

Figur 7. Prestationsgrad för helårsstudenter på fristående kurser på distans läsåren 2004/05-2010/11 uppdelat på ämnesområden. De minsta områdena – medicin och odontologi, konstnärligt område och övriga områden – redovisas inte. Notera den kapade skalan på y-axeln.

Inom fristående kurser på distans är kvinnor i majoritet inom alla ämnesområden utom teknik. Kvinnor har dessutom en högre prestationsgrad än män inom samtliga ämnesområden. Det gäller särskilt området naturvetenskap där prestationsgraden för kvinnor var 10 procentenheter högre än för män läsåren 2010/11. Samtidigt har prestationsgraden sjunkit mer för kvinnor än för män inom de flesta områden. Skillnaden var särskilt stor inom områdena juridik och samhällsvetenskap samt naturvetenskap där prestationsgraden sjönk med 8 procentenheter för kvinnor och 3 procentenheter för män mellan läsåren 2004/05 och 2010/11. Under samma period var det bara inom vård och omsorg som prestationsgraden sjönk mer för män än för kvinnor, med 5 respektive 7 procentenheter.

Yrkesexamensprogram – högst prestationsgrad för sjukgymnaster

Den genomsnittliga prestationsgraden för helårsstudenter på yrkesexamensprogram var 89 procent läsåret 2010/11. Skillnaderna är dock relativt stora mellan olika program. Läsåret 2010/11 fanns det ett sextiotal olika yrkesexamensprogram som tillsammans hade drygt 126 000 helårsstudenter. Många av dessa program är dock små – läsåret 2010/11 hade en tredjedel av yrkesexamensprogrammen färre än 100 helårsstudenter. Kvinnor är i majoritet på de flesta yrkesexamensprogram. Bland de större programmen – med fler än 1 000 helårsstudenter läsåret 2010/11 – var det bara på civilingenjörprogram och högskoleingenjörprogram som en majoritet av helårsstudenterna var män.

En jämförelse mellan program med fler än 1 000 helårsstudenter läsåret 2010/11 visar att prestationsgraden var allra högst för studenter på sjukgymnastprogram med 97 procent.

Datum
 ÅÅÅÅ-MM-DD

 Reg.nr
 123456789

Det kan jämföras med studenter på civilingenjörsprogram och högskoleingenjörsprogram som hade den lägsta prestationsgraden, 84 procent.

Utvecklingen av prestationsgraden över tid varierar 0 också mellan olika yrkesexamensprogram. På vissa program ökade prestationsgraden mellan läsåren 2004/05 och 2010/11. Störst var ökningen på arkitektprogram med 3 procentenheter följt av jurist-/juris kandidatprogram med en ökning på 2 procentenheter. På flera stora program minskade dock prestationsgraden mellan läsåren 2004/05 och 2010/11. Störst var minskningen på lärarprogram och apotekarprogram med 4 procentenheter.

Tabell 1. Prestationsgrader på yrkesexamensprogram med fler än 1 000 helårsstudenter (HST) 2010/11 samt förändring av prestationsgrad jämfört med 2004/05. Programmen är rangordnade efter prestationsgrad 2010/11.

Program	Antal HST 2010/11	Prestationsgrad 2010/11	Förändring 2004/05-2010/11
Sjukgymnastexamen	1 785	97	0
Tandläkarexamen	1 230	96	-2
Läkarexamen	6 337	96	-2
Arbeterapeutexamen	1 315	95	-2
Psykologexamen	2 610	95	0
Sjuksköterskeexamen	13 035	95	-1
Socionomexamen	8 750	94	-2
Arkitektexamen	1 048	93	3
Specialistsjuksköterskeexamen	2 116	92	-2
Juristexamen/juris kandidat	6 778	91	2
Apotekarexamen	1 087	88	-4
Civilekonomexamen	6 381	88	-
Biomedicinsk analytikerexamen	1 045	88	-2
Lärarexamen	31 566	88	-4
Civilingenjörsexamen	22 025	84	1
Högskoleingenjörsexamen	9 727	84	1
Totalsumma	126 040	89	89

¹⁾ Programmet infördes 2007.

Kvinnor hade en högre prestationsgrad än män på nästan alla stora yrkesexamensprogram läsåret 2010/11. Störst var skillnaden på lärarprogram, där prestationsgraden var 89 procent för kvinnor och 81 procent för män. Andra program med relativt stora skillnader i prestationsgrad mellan könen var utbildningarna till tandläkare och biomedicinsk analytiker. Det var bara på arkitektprogram som prestationsgraden var högre för män än för kvinnor (94 respektive 91 procent).

Generella program – högst prestationsgrad på kandidatprogram

Prestationsgraden varierar också mellan de generella programmen, det vill säga högskoleexamensprogram, kandidatprogram, magisterprogram och masterprogram. På dessa program fanns det sammanlagt 83 000 helårsstudenter läsåret 2010/11. Av dem var

Datum
ÅÅÅÅ-MM-DD

Reg.nr
123456789

51 procent kvinnor och 49 procent män men könsfördelningen varierar mellan olika program. På kandidatprogram var 57 procent av helårsstudenterna kvinnor och 43 procent män, vilket kan jämföras med 40 procent kvinnor och 60 procent män på masterprogram. På högskoleexamensprogram och magisterprogram var könsfördelningen jämn med ungefär hälften kvinnor och hälften män.

Den genomsnittliga prestationsgraden för de generella programmen var 82 procent läsåret 2010/11. Prestationsgraden var högst på kandidatprogram (84 procent) och lägst på magisterprogram (76 procent). På högskoleexamensprogram och kandidatprogram ökade prestationsgraden med 4 respektive 3 procentenheter mellan läsåren 2004/05 och 2010/11. På masterprogram och magisterprogram sjönk däremot prestationsgraden med 2 procentenheter under samma period.

Tabell 2. Prestationsgrader 2010/11 för helårsstudenter (HST) som varit nybörjare på generella program efter den 1 juli 2007 samt förändring av prestationsgrad jämfört med 2007/08. Programmen är rangordnade efter prestationsgrad 2010/11.

Program	Antal HST 2010/11	Prestationsgrad 2010/11	Förändring 2004/05-2010/11
Kandidatexamen	51 799	84	3
Högskoleexamen	6 487	82	4
Masterexamen	20 789	80	-2
Magisterexamen	3 924	76	-2
Totalt	82 999	82	2

Kvinnor hade en högre prestationsgrad än män på alla generella program läsåret 2010/11. Störst var skillnaden på högskoleexamensprogram där prestationsgraden var 86 procent för kvinnor och 77 procent för män.

Prestationsgraden på flera generella program är lägst inom teknik. Prestationsgraden skiljer sig åt mellan olika ämnesområden – och ämnesområdenas storlek varierar mellan de generella programmen. På högskoleexamensprogram och masterprogram fanns det flest helårsstudenter inom teknikområdet läsåret 2010/11, följt av området juridik och samhällsvetenskap. På kandidatprogram var det juridik och samhällsvetenskap som hade i särklass flest helårsstudenter, följt av området humaniora och teologi. Även på magisterprogram var juridik och samhällsvetenskap det största området, men med teknik som det nästa största området.

Prestationsgraden skiljer sig dessutom åt mellan ämnesområden inom de olika programmen. I tabell 3 jämförs ämnesområden med fler än 500 helårsstudenter läsåret 2010/11. Det framgår där att prestationsgraden på högskoleexamensprogram och magisterprogram var högst inom området juridik och samhällsvetenskap. På kandidatprogram var det istället områdena medicin och odontologi, vård och omsorg samt konstnärligt område som hade den högsta prestationsgraden. På masterprogram var prestationsgraden högst inom områdena vård och omsorg samt teknik. På alla program utom masterprogram var teknik det område som hade den lägsta prestationsgraden. På masterprogram var prestationsgraden istället lägst inom området humaniora och teologi.

Datum
ÅÅÅÅ-MM-DD

Reg.nr
123456789

På magister- och masterprogrammen har prestationsgraden sjunkit inom flera stora ämnesområden mellan läsåren 2007/08 och 2010/11. Störst var minskningen inom teknikområdet på magisterprogram (-8 procentenheter) och inom området humaniora och teologi på masterprogram (-3 procentenheter).

Tabell 3. Prestationsgrad för helårsstudenter (HST) på generella program per ämnesområde läsåret 2010/11 samt förändring i prestationsgrader jämfört med 2004/05. Endast ämnesområden med fler än 500 helårsstudenter 2010/11 i det angivna programmet. Ämnesområdena är rangordnade efter prestationsgrad 2010/11 inom respektive program.

Program/Ämnesområde	Antal HST 2010/11	Prestationsgrad 2010/11	Förändring 2007/08-2010/11
Högskoleexamen			
Juridik och samhällsvetenskap	2 394	83	5
Teknik	2 551	79	2
Kandidatexamen			
Medicin och odontologi	702	90	5
Vård och omsorg	883	90	3
Konstnärligt område	755	90	0
Humaniora och teologi	9 151	86	2
Juridik och samhällsvetenskap	29 035	84	4
Naturvetenskap	5 242	80	2
Teknik	3 929	79	-1
Magisterexamen			
Juridik och samhällsvetenskap	2 022	79	1
Teknik	780	72	-8
Masterexamen			
Vård och omsorg	707	81	-1
Teknik	7 546	81	-2
Juridik och samhällsvetenskap	6 550	79	0
Naturvetenskap	3 061	79	-2
Humaniora och teologi	1 796	78	-3

Kvinnor har en högre prestationsgrad än män inom alla ämnesområden med fler än 500 helårsstudenter på respektive program läsåret 2010/11. Läsåret 2010/11 var skillnaden störst inom området naturvetenskap på kandidatprogram (12 procentenheter) och inom området teknik på magisterprogram (11 procentenheter).

Inresande studenter är i majoritet på master- och magisterprogram

På magisterprogram och masterprogram finns en hög andel inresande studenter. Läsåret 2010/11 var andelen inresande helårsstudenter på magisterprogram 59 procent och på masterprogram 66 procent. Det kan jämföras med 5 procent inresande studenter på kandidatprogram och en halv procent på högskoleexamensprogram.

Datum
ÅÅÅÅ-MM-DD

Reg.nr
123456789

Det är därför intressant att undersöka om svenska och inresande studenters prestationsgrad skiljer sig åt. En jämförelse visar att så inte är fallet på magisterprogram – där var prestationsgraden 76 procent för både inresande och svenska studenter läsåret 2010/11. För studenter på masterprogram var dock prestationsgraden högre för svenska än för inresande studenter, 83 procent jämfört med 78 procent för inresande studenter. På både magisterprogram och masterprogram har prestationsgraden sjunkit mer för inresande än för svenska studenter.

Tabell 4. Prestationsgrader 2010/11 för helårsstudenter (HST) som varit nybörjare på generella program efter den 1 juli 2007, uppdelat på svenska och inresande studenter, samt förändring av prestationsgrad jämfört med 2007/08.

Program		Antal HST	Prestationsgrad	Förändring
Svenska/inresande	Kön	2010/11	2010/11	2004/05-2010/11
Magisterexamen				
Svenska	Alla	1 629	76	1
	Kvinnor	1 045	76	-1
	Män	585	77	5
Inresande	Alla	2 295	76	-4
	Kvinnor	906	84	-3
	Män	1 389	70	-5
Masterexamen				
Svenska	Alla	7 064	83	-1
	Kvinnor	3 610	83	-1
	Män	3 453	84	0
Inresande	Alla	13 725	78	-3
	Kvinnor	4 591	84	-3
	Män	9 134	75	-3

Prestationsgraden skiljer sig även åt mellan kvinnor och män inom grupperna svenska och inresande studenter. Bland svenska helårsstudenter läsåret 2010/11 var prestationsgraden något högre för män än för kvinnor – 77 respektive 76 procent på magisterprogram och 84 respektive 83 procent på masterprogram. Bland inresande studenter var däremot prestationsgraden högre för kvinnor än för män och skillnaderna var relativt stora. Bland helårsstudenter på magisterprogram var prestationsgraden 84 procent för kvinnor och 70 procent för män och på masterprogram var prestationsgraden 84 procent för kvinnor och 75 procent för män.

Prestationsgraden varierar mellan lärosäten

Prestationsgraden varierar även mellan lärosäten. Det är dock missvisande att jämföra den genomsnittliga prestationsgraden för all utbildning vid olika lärosäten utan hänsyn till att utbildningsutbudet skiljer sig åt. I denna analys avgränsas därför jämförelsen till fristående kurser på distans, som är den utbildningsform där prestationsgraden är lägst och dessutom har sjunkit mest över tid. Ytterligare en avgränsning görs till områdena juridik och samhällsvetenskap samt humaniora och teologi, där huvuddelen av de fristående kurserna på distans finns.

Datum
ÅÅÅÅ-MM-DD

Reg.nr
123456789

Tabell 5. Prestationsgrad per lärosäte för helårsstudenter (HST) på fristående kurser på distans inom områdena juridik-samhällsvetenskap och humaniora-teologi läsåret 2010/11 samt förändring i prestationsgrader jämfört med 2004/05. Endast lärosäten med fler än 100 helårsstudenter 2010/11 i den angivna studieformen. Lärosätena är rangordnade efter prestationsgrad 2010/11.

Program	Antal HST 2010/11	Prestationsgrad 2010/11	Förändring 2004/05-2010/11
Karlstads universitet	686	58	-3
Högskolan i Gävle	1 123	57	-8
Högskolan Kristianstad	1 344	55	-13
Malmö högskola	710	54	-16
Mittuniversitetet	2 390	53	-1
Örebro universitet	832	53	-5
Högskolan i Borås	306	52	-10
Lunds universitet	1 345	52	4
Umeå universitet	2 838	52	-7
Högskolan Dalarna	1 936	52	-7
Göteborgs universitet	835	51	-2
Högskolan på Gotland	1 077	50	3
Blekinge tekniska högskola	494	50	9
Högskolan i Halmstad	408	50	0
Linneuniversitetet ¹	2 477	49	-4
Uppsala universitet	1 095	48	-5
Luleå tekniska universitet	556	47	-8
Högskolan Väst	547	47	-22
Södertörns högskola	352	46	-10
Mälardalens högskola	499	43	-15
Högskolan i Skövde	254	43	-14
Linköpings universitet	369	36	-18
Stockholms universitet ²	1 196	36	-25
Högskolan i Jönköping	764	24	-45

¹⁾ För läsåret 2004/05 avser uppgifterna Högskolan i Kalmar och Växjö universitet tillsammans.

²⁾ För läsåret 2004/05 har uppgifter om Lärarhögskolan i Stockholm inkluderats.

Lsåret 2010/11 fanns det totalt 24 500 helårsstudenter på fristående kurser på distans inom områdena juridik och samhällsvetenskap samt humaniora och teologi. Den genomsnittliga prestationsgraden för alla lärosäten var 50 procent för helårsstudenter läsåret 2010/11. Många lärosäten hade en prestationsgrad som låg i närheten av genomsnittet. Det gällde bland annat flera lärosäten med relativt många helårsstudenter på fristående kurser på distans inom de aktuella ämnesområdena, som Lunds universitet, Umeå universitet, Högskolan Dalarna, Högskolan på Gotland och Linnéuniversitetet.

Vissa lärosäten hade dock en klart högre eller klart lägre prestationsgrad än genomsnittet. Den högsta prestationsgraden hade Karlstads universitet med 58 procent och den lägsta

Datum
ÅÅÅÅ-MM-DD

Reg.nr
123456789

hade Högskolan i Jönköping med 24 procent. Bland de lärosäten som hade fler än 1 000 helårsstudenter på fristående kurser på distans inom juridik-samhällsvetenskap och humaniora-teologi hade Högskolan i Gävle och Högskolan Kristianstad prestationsgrader som var högre än genomsnittet (57 respektive 55 procent) medan Stockholms universitet hade en prestationsgrad som var lägre än genomsnittet (36 procent).

Vid några lärosäten ökade prestationsgraden mellan läsåren 2004/05 och 2010/11. Det gällde Blekinge tekniska högskola, Lunds universitet och Högskolan på Gotland. Vid de allra flesta lärosäten sjönk dock prestationsgraden under samma period, i vissa fall kraftigt. Allra mest sjönk prestationsgraden vid Högskolan i Jönköping, Stockholms universitet och Högskolan Väst.

Sammanfattande diskussion

I den här analysen har flera resultat blivit tydliga. För det första har det framkommit att prestationsgraden inte längre sjunker på totalnivå – den trend med sjunkande prestationsgrader som har gällt sedan läsåret 2004/05 har stannat av läsåret 2010/11. För det andra har det visat sig att fristående kurser på distans skiljer ut sig från övriga studieformer. Inom denna studieform är prestationsgraden inte bara lägst och utan har dessutom sjunkit mest över tid. För det tredje är det tydligt att kvinnor har en högre prestationsgrad än män inom alla studieformer och inom de flesta program.

När det gäller det första resultatet, att prestationsgraden inte längre sjunker på totalnivå, vet vi ännu inte om det rör sig om ett trendbrott eller om studenternas prestationsgrader kommer att sjunka igen under kommande läsår. Något som talar mot det senare är att antalet helårsstudenter inom fristående kurser på distans minskade – för första gången – läsåret 2011/12. Om den utvecklingen fortsätter innebär det att den studieform där prestationsgraden är som lägst och hittills har sjunkit som mest kommer att få allt mindre genomslag på prestationsgraden på totalnivå.

Den låga och sjunkande prestationsgraden på fristående kurser på distans väcker också frågor. Det är i och för sig inte förvånande att prestationsgraderna varierar mellan olika studieformer. Sedan tidigare vet vi att studenter har olika syften med sina studier, och inom fristående kurser på distans är det möjligen fler studenter än inom andra studieformer som studerar i syfte att nå ny kunskap snarare än att ta högskolepoäng. Men det förklarar inte varför prestationsgraden har sjunkit över tid inom denna studieform. Varför förhåller det sig så? Och varför varierar prestationsgraden inom fristående kurser på distans mellan lärosäten? Det är frågor som behöver utredas ytterligare.

Det faktum att kvinnor nästan genomgående har en högre prestationsgrad än män är också intressant. Till viss del kan det förklaras av att kvinnor och män går olika utbildningar – till exempel att kvinnor i högre grad än män studerar på yrkesprogram som leder till legitimationsyrken, där avklarade poäng är avgörande för att få ut en examen och kunna arbeta inom yrket. Men det är inte hela förklaringen eftersom prestationsgraden är högre för kvinnor än för män inom alla studieformer och på nästan alla program. Kan det bero på att kvinnor och män har olika förkunskaper när de börjar studera? Eller lägger de ner olika mycket tid på sina studier? För att besvara dessa frågor behövs fördjupade studier på området.